

Abstrakt

mgr Dariusz Piotr Kruk

tytuł rozprawy: Instytucjonalne determinanty rozwoju przemysłu Galicji w okresie autonomii

W procesie przekształcenia ziem polskich w przemysłowe obszary w XIX w., udział Galicji był skromny, co wpłynęło na współczesne badania nad jej sektorem przemysłowym, wskazując na istotne luki w zrozumieniu jego ewolucji. Ramy chronologiczne analizy w pracy obejmują okres od 1867 r. do 1914 r., kiedy to w Galicji dokonano przemian z systemu feudalnego na kapitalistyczny. Przed autonomią Galicja, traktowana jako rolnicza prowincja o słabo rozwiniętym przemyśle, stała się celem ekonomicznej eksploatacji przez Austrię, co utrudniało rozwój przemysłu. Dokonano istotnych reform, jak uwłaszczenie chłopów w 1848 r., co pozwoliło na większą swobodę ekonomiczną i lepsze wykorzystanie siły roboczej dla potrzeb przemysłu. Wprowadzenie nowej polityki celnej sprzyjało rozwojowi przemysłu. Powstanie izb przemysłowo - handlowych wzmocniło lokalny sektor przemysłowy, dając mu reprezentację i wsparcie w formie opinii i zarządzania katastrzem przemysłowym. Ustawa przemysłowa z 1859 r. zniosła przymus cechowy, otwierając drogę do swobodnej działalności przemysłowej. Nadanie Galicji autonomii w 1867 r. umożliwiło jej władzom większą niezależność w zarządzaniu gospodarką, co było widoczne w działalności Sejmu Krajowego i Wydziału Krajowego, mających wpływ na politykę przemysłową regionu. Wzrost znaczenia transportu, szczególnie kolei, oraz działania banków i stowarzyszeń przemysłowych przyczyniły się do dalszego rozwoju przemysłu. Jednakże, mimo tych działań, Galicja wciąż pozostawała w tyle za innymi prowincjami Austrii, co było częściowo spowodowane systemem protekcji wewnętrznej faworyzującym inne regiony. Wzrost świadomości społecznej oraz stowarzyszenia wspierające przemysł, jak Centralny Związek Galicyjskiego Przemysłu Fabrycznego czy Liga pomocy przemysłowej, wpłynęły na dalsze działania na rzecz industrializacji. Badania nad przemysłem w Galicji ujawniają jego stopniowy rozwój, ale także potrzebę dalszych, głębszych studiów, zwłaszcza w kontekście roli ziemiaństwa i kapitału społecznego w procesie uprzemysłowienia. Podejmowane przez różne instytucje, w tym władze krajowe, organizacje i stowarzyszenia przemysłowe działania przyniosły widoczne rezultaty - przemysł w Galicji w badanym okresie rozwijał się. Sporą dynamiką charakteryzował się przemysł przetwórczy, na przełomie XIX i XX w. widoczny był rozwój przemysłu ciężkiego: maszynowego, metalowego jak również ropy naftowej. Ważna była powszechna aprobata społeczna industrializacji Galicji.